

ת"פ (ירושלים) 44928-02-22 - מדינת ישראל נ' עמותת שובו

ת"פ (ירושלים) 44928-02-22 - מדינת ישראל ע"י נ' עמותת שובו ע"י ואח'מחוזי עבודה ירושלים

ת"פ (ירושלים) 44928-02-22

מדינת ישראל ע"י

ב"כ עו"ד מאשה שניאור

נגד

1. עמותת שובו ע"י

ב"כ עוה"ד

2. מיכאל גוטרמן (אריק אברהם) ע"י

ב"כ עו"ד עדיאל גלס

בית הדין האזורי לעבודה ירושלים

[20.04.2025]

כבוד השופט דניאל גולדברג

גזר דין

1. הנאשמת 1 - עמותת שובו - (להלן: "העמותה"), הואשמה בכתב האישום בביצוע 96 עבירות על סעיף 25א(א) בצירוף סעיף 25ב(ג) ו-25ב(ד)(2) לחוק הגנת השכר, התשי"ח-1958 (להלן: "חוק הגנת השכר"), בכך שבחודשים 1/2019 עד 12/2019, ניהלה עסקיה בחינוך ובסיוע לעולים ובהפעלת מוסדות חינוך, והעסיקה במסגרתם, במועדים האמורים, שלושה עשר עובדים, וניכתה משכרם סכומי כסף שנועדו לקופות הפנסיה וקרנות ההשתלמות מנורה מבטחים חברה לביטוח בע"מ, הראל ביטוח ופיננסים, אלטשולר שחם גמל ופנסיה בע"מ, מגדל ביטוח ופסגות קופת גמל ופנסיה, אך לא העבירה את הכספים ליעדם בתוך 30 ימים מיום שבו רואים את השכר, שממנו נוכו הכספים, כמולן.

2. בכתב האישום נטען שהנאשם 2 שימש במועדים הרלוונטיים כמנהל פעיל ומנהל רשום של העמותה, והוא הואשם בביצוע 96 עבירות של הפרת חובת פיקוח של נושא משרה בתאגיד, בגין העבירות שביצעה העמותה, לפי סעיף 25א(א) בצירוף סעיפים 25ב(ג) ו-25ב(ד)(2) ו-26ב(ב) ו-26ג(ג) לחוק הגנת השכר.

3. ביום 19.11.24 הודו הנאשמים בעובדות כתב האישום והורשעו על פי הודאתם בעבירות שיוחסו להם בכתב האישום.

טיעוני המאשימה לעונש

4. המאשימה טוענת שהעבירות בהן הורשעו הנאשמים מהוות אירוע אחד לעניין סעיף 40ג לחוק העונשין.
תשל"ז-1977, המורכב מ-96 מעשי עבירה, וכי משמעות הדבר הינה, בהתאם לפסיקה אליה היפנתה המאשימה, כי מתחם העונש ההולם ייקבע ביחס לשילוב העבירות, ולא בהתייחס לכל אחת מהן בפני עצמה, ומספר מעשי העבירה יילקח בחשבון בקביעת מתחם העונש ההולם.
5. בהיתן הקנס המכסימלי לעבירה בה הורשעה העמותה - קנס פי 5 מהקנס הקבוע בסעיף 61(א)(4) לחוק העונשין - קרי: ₪ 1,130,00, ובשים לב לערך המוגן על ידי העבירה, שמהותו היא הגנה על שכר וזכויות סוציאליות של עובדים מפני שליחת יד מעסיקים לכספם והבטחת רציפות ביטוחית ומניעת חשיפתם של העובדים ושאיניהם למצב של היעדר כיסוי ביטוחי במקרה של אירוע ביטוחי (פרישה, נכות, מוות) - ובהתחשב במדיניות הענישה הנוהגת בהתאם לפסיקה אליה היפנתה המאשימה, אשר קבעה מתחמי ענישה של 30%-60% ו-30%-50% מהקנס המכסימלי, המאשימה עתרה לקביעת מתחם עונש הולם לעמותה בין ₪ 250,000 ל-₪ 500,000 לעמותה, ובין-₪ 125,000 ל-₪ 250,000 לנאשם 2.
6. המאשימה טענה שבגזירת העונש יש לשקול לחומרה את התקופה הארוכה של ביצוע העבירות (במשך שנה), את ריבוי העובדים שלגביהם בוצעו העבירות, את האיחור בהעברת הכספים לקופות ואת ידיעתו המתמשכת של הנאשם 2 כי העבירות מתבצעות באופן מתמשך. המאשימה סבורה ששיקולים לקולא הם הודאת הנאשמים בעובדות כתב האישום והחיסכון במשאבי השפיטה הכרוך בכך, הגם שהחלה שמיעת ראיות בהליך, וכן הבעת חרטה מצד הנאשמים.
7. המאשימה עותרת לעונש של קנס שלא יפחת מ-₪ 325,000 לעמותה ושלא יפחת מ-₪ 162,500 לנאשם 2. טיעוני הנאשמים לעונש
8. בטיעוניו לעונש הציג הסניגור את תולדות העמותה ואת פועלה. זוהי עמותה שנוסדה על ידי קבוצת יהודים בארצות הברית לפני כ-30-35 שנים על רקע העליה הגדולה מארצות חבר העמים באותה תקופה. מטרתה הייתה לאפשר מענה חינוכי למעוניינים בשילוב לימודי יהדות עם לימודים גבוהים של מתמטיקה, מדעים ואנגלית. העמותה הקימה בישראל מוסדות חינוך מצליחים, והדברים באו לידי ביטוי בכתובים (מכתב ו"ר המזכירות הפדגוגית של משרד החינוך למנהלת בית ספר "שובו" בנתניה מיום 29.5.2011 (מוצג נ/1), מכתב פרופ' תמר הורוביץ מהמחלקה לחינוך באוניברסיטת בן-גוריון בנגב (נ/1)). בתחילת דרכה של העמותה, מומנו תוכניות הלימודים התוספתיות שמוסדותיה הנהיגו מתרומות של תורמים מחו"ל. לפני כ-20 שנים, העמותה הצליחה לשכנע את משרד החינוך להשתתף בתקצוב פרויקט לתוספות שונות לטובת קליטת העלייה, ומדי שנה תוקצבה העמותה בכ-10 מיליון ₪, כפוף להעלאת תרומות בסכומים זהים על ידי העמותה. ואולם, בשנת 2015 הועלתה כלפי התקצוב הממשלתי של פעילות העמותה, טענה לאי עמידתו בהוראות חוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985, ולפתע הופסק התקצוב של משרד החינוך, עד לקיום דיון במשרד המשפטים לפני המשנה ליועץ המשפטי לממשלה ביום 6.4.2016, שבו סוכם על המשך תקצוב כבעבר לשנים 2015 ו-2016, וזאת עד לקבלת מסקנות צוות מקצועי שהוקם (נ/2). הליך גיבוש מסקנות הצוות ארך זמן רב ובתקופת הביניים העמותה המשיכה בפעילותה וגייסה תרומות, מבלי שהמדינה תעביר את חלקה, כבעבר. התקיימו דיונים עם נציגי משרדי הממשלה הלוונטיים ועם חברי כנסת, נעשתה פנייה משפטית (נ/3) אך מאמצי העמותה לא צלחו, ונוצר לה גירעון כספי מכביד ביותר. בנסיבות אלה, הנאשמת נקטה הליכי התייעלות כואבים, שכללו סגירת בתי ספר וגני ילדים. אלא שלא היה בהם די כדי לכסות על "הבור" התקציבי שנוצר עקב הפסקת התקצוב הממשלתי.

9. בצוק העיתים, סברו הנאשמים ש"הרע במיעוטו" הינו צמצום עלויות העסקה שוטפות, בדרך של דחיית העברת הפרשות לקופות גמל לעובדים, וכי דרך זו עדיפה על פני צמצום עלויות שכרן בפיטורי עובדים, אשר ממילא כרוך בקשיים משפטיים כאשר מדובר בסיום העסקת עובדי הוראה באמצע שנת לימודים.
10. הנאשמים הוסיפו וטענו שמדובר בעמותה שמטרתה הן ציבוריות ואשר גייסה מאות מיליוני ₪ עבור חינוך בישראל ולא הייתה לה כל כוונה לפגוע באף אחד, ולא הייתה כל פגיעה בכיסוי הביטוחי של עובדיה. הנאשמים טוענים שלא אירע שלעמותה "נשאר חוב של שקל - לא לספק, לא לעובד, לא לאף אחד אחר". העמותה הגיעה להסדרים עם קופות הגמל ובמסגרתם נמנעה כל פגיעה בכיסוי הביטוחי של העובדים. ההפרשות שהולנו הועברו לקופות לפני שהחלה החקירה שהובילה להגשת כתב האישום בתיק זה. ב"כ הנאשמים טען ש"לא הגענו למצב של מעל 5 חודשים, אחרת נשלחים התראות אוטומטיות... כמו שאני מכיר היה איחורים של חודשיים שלושה".
11. הנאשמים טוענים שיש להטיל עליהם התחייבות להימנע מביצוע העבירה ולהימנע מהטלת כל קנס עליהם. לשיטתם, על בית הדין לשקול את היותה של הנאשמת 1 עמותה שפועלת ללא כוונת רווח, את העובדה שביצוע העבירות לא נעשה בכוונת זדון או בכוונה "לגנוב" מעובדי העמותה סכום כלשהו שהגיע להם. גם אם הנאשמים טעו בפרשנות או בדיעת החוק, אין לקבוע כי נודעת חומרה למעשה העבירה על רקע נסיבות ביצועה.
12. מוסיפים הנאשמים וטוענים שהטלת קנס על הנאשמים לא תשיג כל מטרה עונשית-הרתעתית ראויה, ועצם הגשת כתב האישום נגדם והרשעתם, די בהם, בנסיבות העניין, כדי להשיג את ההרתעה הנדרשת, שכן הנאשמים למדו את הלקח ומורתעים דיים בעצם העמידה בסיכון של הטלת קנס עונשי, כדי להבטיח אי חזרה על מעשי העבירה. הטלת קנס על הנאשמת 1 תביא אך לפגיעה במטרות הציבוריות הנעלות שהעמותה קידמה (ומבקשת להוסיף לקדם) עבור החברה בישראל, קרי: העמדת תלמידים הרבה בתחומים שכוללים לימודי ליבה ומדעים, ואשר משרתים בצה"ל. פגיעתו של קנס שיוטל על העמותה תהיה בתלמידים.
13. לעניין זה, הנאשמים טוענים שאין לראות במספר העבירות - 96 - כמספר שמבטא חומרה, שכן מדובר באירוע אחד שנובע מהיקלעות העמותה למשבר כלכלי, שלא באשמתה, והיא נקטה כל פעולה אפשרית כדי לעלות על דרך המלך, לרבות נטילת הלוואות. מכל מקום, עיכוב חלק העובדים בהפרשות לפנסיה נעשה שלא מתוך הבנת החומרה שבה המחוקק הישראלי מתייחס לכך.
14. הנאשמים מבקשים לשקול לקולא את הודייתם בעובדות כתב האישום והחיסכון במשאבי התביעה ובית הדין שנבע מכך, בהתחשב בריבוי עדי התביעה שצויינו בכתב האישום.
15. כן ביקשו הנאשמים לתת משקל למועד ביצוע העבירה ותקופה של כחמש שנים שחלפה מאז.
16. בעניינו של הנאשם 2 טען הסניגור שמדובר בעמותה שחברי הוועד שלו הם תושבי ארצות הברית. הנאשם 2 קיבל על עצמו להיות נציגם בישראל. הוא קיים את הוראותיהם בעניינים שנוגעים להליכי ההתייעלות. הוא היה מודע לקושי שנוצר, והתפטר מתפקידו ביום 14.11.2019 (מכתב ההתפטרות הוגש כ-4/נ), חודשיים לפני מועד התחלת ביצוע העבירה. בינואר 2020 שוכנע הנאשם 2 להמשיך בתפקידו. הנאשם 2 נתן ערבות אישית להלוואות של מיליוני שקלים שנטלה העמותה (כמוצג נ/5) הוגשו מסמכי בקשה לקבלת הלוואה בסך 1 מיליון ₪ שהגישה העמותה לבנק פועלי אגודת ישראל ומכתב אישור עקרוני של הבנק לעמותה מיום 24.8.20 לפיו אושרה עקרונית הלוואה בסך 3.5 מיליון ₪.

17. הנאשם 2 הוסיף בעצמו טיעון לעונש שבו הביע תחושתו כי הגשת כתב האישום נגדו מהווה כפיות טובה של המדינה כלפי הנאשמים, בשים לב לתרומתם האדירה לחינוך בישראל, וכי מגיע להם "פרס" ולא "קנס".
הכרעה
18. אין חולק שלעניין סעיף 40ג לחוק העונשין, התשל"ז-1977, כתב האישום מפרט אירוע אחד. בהתאם לכך, על בית הדין לקבוע מתחם עונש הולם בהתאם לסעיף 40ג(א) לחוק העונשין, לאירוע כולו, ולגזור עונש כולל לכלל העבירות הכלולות בו.
19. סעיף 40ג(א) לחוק העונשין מורה כי "בית המשפט יקבע מתחם עונש הולם למעשה העבירה שביצע הנאשם בהתאם לעקרון המנחה, ולשם כך יתחשב בערך החברתי שנפגע מביצוע העבירה, במידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנהוגה ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה כאמור בסעיף 40ט".
20. לאחר קביעת מתחם העונש ההולם, על בית הדין לגזור את העונש המתאים לכל אחד מהנאשמים בתוך מתחם העונש ההולם "בהתחשב בנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה כאמור בסעיף 40יא ואולם בית המשפט רשאי לחורג ממתחם העונש ההולם בשל שיקולי שיקום או הגנה על שלום הציבור לפי הוראות סעיפים 40ד-ו-40ה" (סעיף 40ג(ב) לחוק העונשין).
21. קביעת מתחם העונש ההולם לאירוע מחייבת התייחסות לשאלה מכמה "מעשי עבירה" מורכב האירוע העברייני שבעטיו נקבע מתחם העונש ההולם. לעניין זה נפסק בע"פ 12602-03-20 מדינת ישראל - באר הנדסה אזרחית בע"מ (מיום 10.12.2020):
"שנית, להגדרת "אירוע" ולהגדרת "מעשה" תפקידים שונים בתהליך גזירת הדין. המונח "מעשה" מגדיר את תקרת העונש המכסימלית שניתן להטיל במצבים של ריבוי עבירות. המונח "אירוע" מכתבי את מספר מתחמי הענישה שיש לקבוע בתהליך גזירת הדין, כשלכל אירוע נדרשת קביעת מתחם ענישה נפרד".
- מבחינה מתודולוגית, ובקליפת אגוז, סדר הבחינה במצבים של ריבוי עבירות הוא - זיהוי מספר האירועים; קביעת מתחם העונש ביחס לכל אירוע בהתחשב במספר המעשים מהם הוא מורכב; קביעת מתחם העונש ההולם בגין כל אירוע".
-
18. הנה כי כן, לאחר אפיון מספר עבירות כאירוע אחד, יש לבחון אם האירוע העברייני האחד מורכב ממעשה אחד או מספר מעשים נפרדים, וככל שמורכב האירוע ממספר מעשים נפרדים יש להגדירם, המדובר בבחינה מהותית, ולא טכנית, שכן זו תגדיר את תקרת העונש המכסימלית.
-

21. מהניתוח דלעיל עולה כי כאשר בית הדין קובע כי המדובר באירוע אחד יש חשיבות רבה לבחינה אם עסקין באירוע אחד המורכב ממעשה אחד או אירוע אחד המורכב ממספר מעשים נפרדים, שכן בחינה זו תשליך על תקרת העונש המכסימלית. נציין כי ניתוח זה משתלב בהלכה שנפסקה בע"פ (ארצי) 12606-04-19 ל.מ. שירותי כח אדם (צפון) בע"מ - מדינת ישראל [פורסם בנבו] (16.2.20), לפיה במצבים של ריבוי עבירות בתוך אירוע אחד אין קביעות אוטומטיות של מתחם הענישה על פי הכפלה אריתמטית של הקנס המנהלי או הקנס הפלילי המרבי הנקוב בחוק "יחידות העבירה" המרכיבות את האירוע ואין קביעות אוטומטיות על פי הקנס המנהלי או הקנס הפלילי המרבי הנקוב בחוק לעבירה יחידה, אלא הענין נתון לשיקול דעת בהתאם לנסיבות הענין".
22. כאמור לעיל, המאשימה טוענת שהאירוע שבגינו הורשעו הנאשמים כולל 96 מעשי עבירה. על פי עובדות כתב האישום בהן הודו הנאשמים, בוצעו ניכויים מכספי 13 עובדים לקופות גמל במשך תקופה שהחלה בחודש ינואר 2019 והסתיימה בדצמבר 2019. עיון בנספח לכתב האישום מעלה שלגבי עובדת אחת, בוצעו ניכויים משכרה לפנסיה ולקרן השתלמות במשך כל אחד מחודשי 2019, לגבי שני עובדים בוצעו ניכויים משכרם לקרן פנסיה ולקרן השתלמות בגין החודשים ינואר - אוגוסט 2019, לגבי שני עובדים בוצעו ניכוי משכרם לקרן הפנסיה בלבד במשך חודש בודד, לגבי שני עובדים בוצעו ניכויים משכרם לקרן הפנסיה בגין שני חודשים, בגין עובד אחד בוצעו ניכויים משכרו לקרן הפנסיה בגין שלושה חודשים, ובגין שישה עובדים בוצעו ניכויים משכרם לקרן הפנסיה בגין 5-7 חודשים. מרבית הניכויים שבוצעו נעשו בתקופה שבין ינואר - אוגוסט 2019 ומיעוטם נעשה החל מספטמבר 2019.
23. עמדת המאשימה, בדבר היותו של האירוע בגינו הורשעו הנאשמים מורכב ב-96 מעשי עבירה, נזכרת בפסיקת בית הדין הארצי לעבודה, אלא שהיא אינה מבססת קביעת מתחם עונש הולם, כמכפלה מתמטית בקנס המירבי שנקבע לעבירה. כך, בע"פ 25307-12-15 שחם - מדינת ישראל (מיום 4.9.2017) (להלן: "עניין שחם"), נקבע לגבי אחד האירועים שנדונו בו, שמהותו הייתה אי העברת ניכויים משכר עובדים ליעדם עבור עשרה עובדים לתקופות שונות, שרובן תקופות קצרות של בין חודש לשלושה חודשים ומיעוטן (שלושה מקרים) במשך תקופה של שלושה עשר חודשים. בית הדין הארצי לעבודה קבע:
- "סעיף 25ב(ג) לחוק הגנת השכר קובע כי "מעסיק שניכה סכומים משכרו של עובד ולא העבירם למי שלו יועדו הסכומים ... דינו - מאסר שנתיים או קנס פי חמישה מהקנס הקבוע בסעיף 61א(4) לחוק העונשין". הקנס המרבי בעבור עבירה אחת של ניכוי מהשכר תוך אי העברת הסכומים ליעדם, עמד לפיכך בתקופה הרלוונטית על סך של 1,010,000 ₪ וביחס לנושא המשרה - מחצית מכך (סעיף 26ב) לחוק הגנת השכר) היינו סך של 505,000 ₪. בהכפלת מספר העבירות (49) - עומד המתחם שנקבע על ידי בית הדין האזורי (30%-50% מהקנס המירבי) על 7,423,500 ₪ לבין 12,372,500 ₪. אין חולק כי מדובר בסכום עתק אך זאת לאור מספרן הרב של העבירות ובהתחשב בגובהו של הקנס המירבי שנקבע בחוק לעבירה זו, המדבר בעד עצמו ומדגיש את החומרה הרבה שראה המחוקק בניכויים של סכומים משכרם של עובדים תוך הטעייתם לסבור כי הם עוברים ליעדם (כיום עומד הקנס המרבי בגין עבירה אחת על סך של 1,130,000 ₪).

- עם זאת לאחר שקילת כללי הטיעונים שוכנענו כי יש הצדקה להתערב במתחם הענישה שנקבע על ידי בית הדין האזורי ביחס לאירוע זה (לניתוח גזרי דין שניתנו ביחס לעבירה זו בעבר על ידי בתי הדין האזוריים, באופן המלמד על ענישה ברמות נמוכות משמעותית ראו פירוט בת"פ (אזורי נצרת) 2745-20-15 מדינת ישראל - רדיו א שמש בע"מ [פורסם בנבו] (16.4.17); אך השוו לגזר דין בו הוטל קנס בסך 500,000 ₪ בגין שתי "יחידות עבירה" בסיטואציה בה הכספים הוחזרו מיידית לעובדת: ת"פ (אזורי ת"א) 33346-11-15 מדינת ישראל - צנובר מעדנות קייטרינג 2009 בע"מ [פורסם בנבו] (25.5.17)). כפי שנקבע בהלכה הפסוקה (עניין חדוות הורים; עניין שמש חי אחזקות), בעת קביעת המתחם אין לבצע בהכרח הכפלה אריתמטית של העונש המרבי בגין עבירה יחידה במספר העבירות, ובמקרה זה הכפלה אריתמטית מביאה לסכום קנס שאינו סביר (ראו גם בע"פ (ארצי) 11221-06-14 סעדיה יוסף - מדינת ישראל [פורסם בנבו] (29.3.17)). בהתחשב בכלל הנסיבות, לרבות מספרם הרב יחסית של העובדים אשר ביחס אליהם בוצעה העבירה, מספר החודשים בהם נלקח מהם חלק משכרם שלא כדין, אי העברת הכספים ליעדם עד היום (ולפחות לא נטען אחרת) והעובדה כי התנהלות חמורה זו חזרה על עצמה במספר אתרים שונים כך שעל פני הדברים אין מדובר ב"כשל ניהולי" כנטען אלא בהתנהלות מכוונת - אנו סבורים כי יש להעמיד את הרף התחתון של מתחם הענישה בגין האירוע על הקנס המרבי בגין עבירה יחידה (505,000 ₪) ואת הרף העליון - על 30% מקנס המרבי היינו 7,423,500 ₪".
24. בת.פ. (נצרת) 19527-03-20 מדינת ישראל - סלמאן חמודה (גזר דין מיום 7.5.2023 - כב' השופטת רויטל טרנר) נקבע, בקשר לאי העברת ניכויים משכר של עובד אחד במשך שלושה חודשים, תוך הסתמכות על פסק הדין בעיין שחם:
- "מדברים אלה אנו למדים כי הקנס קבוע בגין כל מעשה של ניכוי סכום מהשכר ואי העברתו ליעדו. לפי עובדות כתב האישום הנאשם ביצע את העבירה האמורה במשך שלושה חודשים 1-3/19. לכן יש לראות במעשיו אירוע אחד המורכב משלושה מעשים".
25. נמצא, שאף שאין לקבוע את מתחם העונש ההולם על מכפלה שכוללת את מספר העבירות (96) שביצעו הנאשמים, יש משמעות למספר החודשים שבהם בוצעו ניכויים משכרם של עובדים, כמו גם למספר העובדים שלגביהם הם בוצעו. בהקשר זה, אין צורך, לדעת בית הדין, להידרש לשאלה אם ביצוע ניכויים משכר עובד משתי קופות גמל באותו חודש, מהווה "מעשה אחד" או "שני מעשים".
26. אשר לנסיבות שקשורות בביצוע העבירה המנויות בסעיף 40ט לחוק העונשין: יש מקום, כטענת המאשימה, לקחת בחשבון, בקביעת מתחם העונש ההולם, את משך ביצוע העבירה כאינדיקציה לקיומו של "תכנון", שלמעשה אינו מוכחש על ידי הנאשמים, שהרי לטענתם מדובר בהחלטה מודעת לנוכח "הבור התקציבי" שנוצר לעמותה.
27. אין בידי בית הדין לקבוע ממצאים כטענת הנאשמים בעניין היעדרו של נזק שהיה צפוי להיגרם או שנגרם מביצוע העבירות (סעיפים 40ט(א)-(3) (4) לחוק העונשין), שכן לא הוצגו לבית הדין ראיות לתמיכה בטענות העובדתיות של הנאשמים לגבי מועדי השלמת הפרשות המוללות.
28. טענת הנאשמים בדבר קביעת מתחם ענישה הולם שתקרתו היא קנס בסך 0 ₪, מבוססת, בין היתר, על סעיף 40ט(א)(5) לחוק העונשין שעניינו "הסיבות שהביאו את הנאשם לבצע את העבירה". הנאשמים טוענים שהסיבות שהביאו אותם לבצע את העבירה היו הפסקת השתתפות המדינה בתקצוב פעילות העמותה על רקע העלאת טענה לאי עמידת התקצוב בהוראות חוק יסודות התקציב, והעדפת פגיעה בהפרשות לקופות גמל של עובדים על פני צמצום עלויות העסקה באמצעות פיטורי עובדים.
29. בית הדין דוחה טענה זו. לעניין זה נקבע בע"פ 34269-09-23 ג'י אנד בי (אוליבר) בע"מ - מדינת ישראל (מיום 3.4.2024) (להלן: "עניין ג'י אנד בי"), כי כשם שטענת מעסיק לפיה הסיבה להלנת הפרשות לקופת גמל נעוצה בקשיים כלכליים אליהם הוא נקלע, אינן נחשבות כ"נסיבה שלמעביד לא הייתה שליטה עליה" לעניין טענת הגנה מפני תביעה לפיצויי הלנת שכר, כך גם היקלעות מעסיק לקשיים כלכליים אינה מקימה הגנה מפני אחריות פלילית לפי סעיף 25ב(ג) לחוק הגנת השכר. לדעת בית הדין, הוא הדין באשר לאפשרות שקשיים כלכליים יישקלו לקולא בקביעת מתחם העונש ההולם בגדר "הסיבות שהביאו את הנאשם לבצע את העבירה" לפי סעיף 40ט(א)(א) לחוק העונשין, כאשר מדובר בעבירה של אי העברת ניכויים לתעודתם. כפי שקבע בית הדין הארצי לעבודה בעניין ג' אנד בי:

"בהתאמה, מעסיק שנקלע לקשיים כלכליים ומבקש להימנע מביצוע העבירה מושא הליך זה או שלא יבצע ניכוי משכר העובד לקופת הגמל ואם ביצע - יעבירו. לעניין זה יפים הדברים שנאמרו בעניין התע"ש על רקע האבחנה בין אי העברת ניכוי מעסיק לבין אי העברת חלק המעסיק בדמי הגמולים: "יש להתייחס בחומרה למקרה של ניכוי מכספי עובדים שלא הועברו ל"קרן השתלמות", שהשימוש בהם נעשה למטרות אחרות של המעביד. במקרה זה אין להפחית מפיצוי ההלנה כלל. מאידך, בנסיבות מסוימות ניתן להפחית את פיצוי ההלנה על כספי המעביד שלא הועברו ל"קרן השתלמות".

30. מכל מקום, ככל שיש לראות בהיקלעות העמותה לקשיים כלכליים עקב הפסקת התקצוב הממשלתי, בגדר שיקול לקולא בקביעת מתחם העונש ההולם, לדעת בית הדין, מתחמי הענישה להם עתרה המאשימה אינם מחמירים כלל, בהשוואה למתחם שנקבע בעניין שחם ל-49 מעשי עבירה שבוצעו לגבי תשעה עובדים לתקופות שונות, וכל הקלה שייתכן שיש לשיקול בהקשר זה, משוקללת, לדעת בית הדין במתחמי הענישה להם עותרת המדינה. כך גם לגבי קביעת מתחם ענישה שכולל קנס בהתאם לסעיף 40ח.

31. בהתאם לכך, בית הדין קובע מתחם עונש הולם לעמותה בין 250,000 ₪ ל-500,000 ₪ לעמותה, ובין-125,000 ₪ ל-250,000 ₪ לנאשם 2.

גזירת העונש

32. בהתאם לסעיף 40ג(ב) לחוק העונשין, על בית הדין לגזור את עונשם של הנאשמים בתוך מתחם העונש ההולם, בהתחשב בנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה כאמור בסעיף 40א לחוק. השיקולים הרלוונטיים לענייננו הם הפגיעה של העונש בנאשמים, נטילת האחריות של הנאשמים על מעשיהם, שיתוף הפעולה שלהם עם רשויות אכיפת החוק, התנהגותם החיובית של הנאשמים ותרומתם לחברה חלוף הזמן מעת ביצוע העבירות והיעדר עבר פלילי.

33. בית הדין נותן משקל מסוים לטענת הנאשמים בדבר הפגיעה שבהטלת קנס מכביד אל העמותה, אשר תיגרם לעמותה וכפועל יוצא מכך, למטרותיה. עם זאת, אין להפריז במשקלו של שיקול זה, שכן לדעת בית הדין אין להבחין בין עובדים של מעסיק, שמטרת פעילותו היא השאת רווחים למשקיעים בו, לבין מעסיק שמטרת פעילותו הן ציבוריות, לעניין ההגנה על עובדי המעסיק מפני שליחת יד של המעסיק לכספם, למימון צרכי השוטפים.

34. אשר לנטילת אחריות על ידי הנאשמים - זו באה לידי ביטוי בהודאתם הפורמלית בעובדות כתב האישום, אף שדברי הנאשם 2 מעוררים ספק בדבר כנותה. בית הדין לא שוכנע מתוכן מכתב ההתפטרות של הנאשם 2 מיום 14.11.2019 שהרקע להתפטרות הוא באי הסכמה לדרך התמודדות עם המשבר הכלכלי שאליו נקלעה העמותה בדרך שכוללת אי העברת כספי עובדים שנוכו משכרם. מכל מקום, מדובר במכתב שמועדו לקראת סוף 2019, ולא בטרם ביצוע העבירות. עוד יצוין שבית הדין לא מצא במסמכי נ/5 אסמכתא לטענה שהנאשם 2 ערב להלוואות שהעמותה נטלה.

35. בית הדין לוקח בחשבון את הודיית הנאשמים בעובדות כתב האישום גם כביטוי לשיתוף פעולה עם רשויות האכיפה.

36. פועלם של הנאשמים לטובת החברה כפי שבאה לידי ביטוי בכתובים נזקף לזכותם של הנאשמים בגזירת עונשם, ומצדיק, יחד עם השיקולים שנמנו לעיל, גזירת קנס שהינו במתחם הנמוך שנקבע לכל אחד מן הנאשמים.

הקנסות

37. בהתחשב בכלל האמור לעיל, בית הדין גוזר על העמותה קנס בסך 300,000 ₪ אשר ישולם בשלושים תשלומים שווים ורצופים.

38. בית הדין גוזר על הנאשם 2 קנס בסך 150,000 ₪, אשר ישולם בשלושים תשלומים שווים ורצופים.

39. העמותה תחתום על התחייבות להימנע מביצוע עבירות לפי חוק הגנת השכר למשך שלוש שנים, שאם לא כן יוטל עליה קנס בסך 1,130,000 ₪.

40. הנאשם 2 יחתום על התחייבות להימנע מביצוע עבירות לפי חוק הגנת השכר למשך שלוש שנים, אם לא כן יוטל עליו קנס בסך 565,000 ₪.

41. זכות ערעור לבית הדין הארצי לעבודה תוך 45 ימים.

ניתן היום, כ"ב ניסן תשפ"ה, 20 אפריל 2025, בהעדר הצדדים.